

epidemiološko poročilo: januar - april 2016

V prvih štirih mesecih leta 2016 smo na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje, Območna enota Ljubljana (NIJZ OE Ljubljana), obdelali skupaj 8425 prijav nalezljivih bolezni. Prijave in obolevnost zaradi nalezljivih bolezni na 10.000 prebivalcev prikazuje **preglednica 1**.

Preglednica 1: Prijavljene nalezljive bolezni in obolevnost, NIJZ OE Ljubljana, januar – april 2016

	Januar 2016	Februar 2016	Marec 2016	April 2016	Januar– April 2016
Prijave	3202	1981	1947	1295	8425
Obolevnost na 10.000 prebivalcev	48,75	30,16	29,64	19,72	128,27

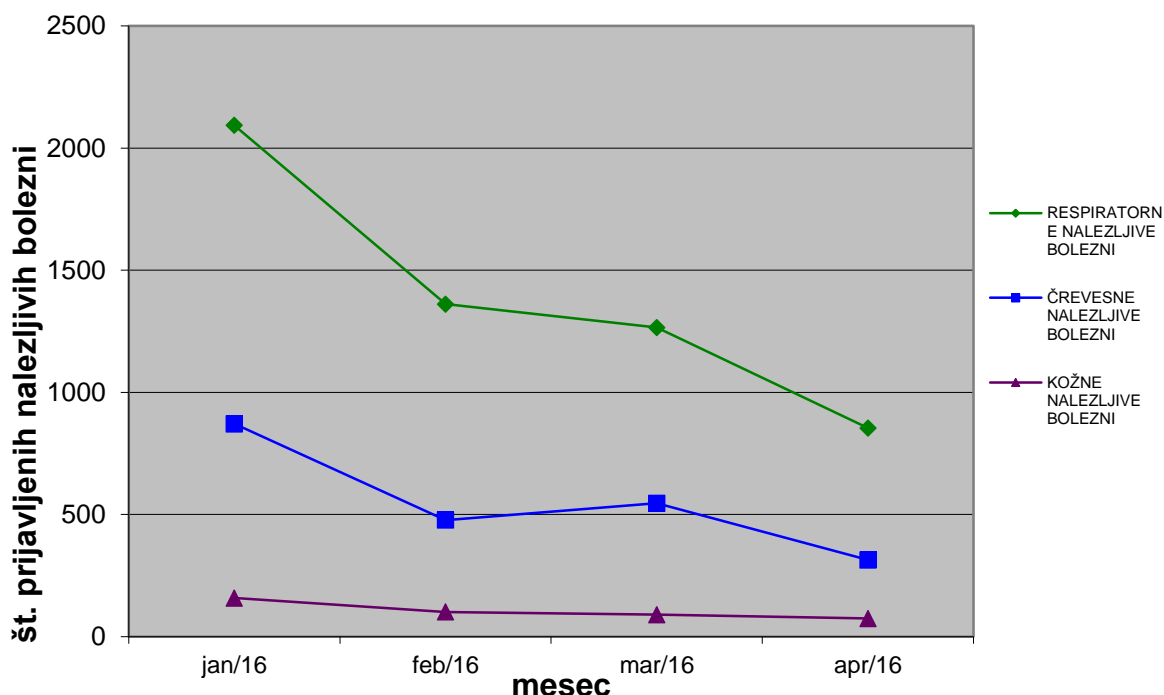
Obolevnost za nalezljivimi boleznimi od januarja do aprila upada, kar je pričakovano glede na podnebne razmere (toplejši, daljši dnevi), zato se prebivalci manj zadržujejo v zaprtih prostorih.

Najpogosteje prijavljene nalezljive bolezni v zdravstveni regija Ljubljana v obdobju od januarja do aprila 2016:

Največje število prijav smo prejeli za **norice** - 2701 prijava, kar je skoraj tretjina vseh prijav (32,1%). Po številu prijav sledijo **gastroenterokolitisi** z opredeljenimi ali neopredeljenimi povzročitelji – 1867 prijav, na tretjem mestu po številu prijav pa sta **Streptokokni faringitis in tonzilitis** – 1631 prijav.

Spremljanje gibanja izbranih skupin nalezljivih bolezni v prvih štirih mesecih leta 2016:

Za preglednejše spremljanje gibanja nalezljivih bolezni skozi določena časovna obdobja, smo diagnoze nalezljivih bolezni po MKB-10 razdelili v tri velike skupine: *respiratorne* (po MKB: A37-A38, A48.1, A48.2, B01, B02, B27, J01-J40), *črevesne* (po MKB: A02-A09, B67-B68, B75-B80) in *kožne* (po MKB: A46, A69, B35, B86).

Graf 1: Gibanje izbranih skupin nalezljivih bolezni v prvih štirih mesecih leta 2016

V vseh treh skupinah nalezljivih bolezni je število prijav v aprilu najnižje, glede na predhodne mesece v štirimesečnem obdobju. Podoben trend je pričakovan in se beleži vsako leto.

BOLEZNI, PROTI KATERIM OBVEZNO CEPIMO

V obravnavanem obdobju je bilo prijavljenih **šest primerov oslovskega kašlja**. Štirje so bili laboratorijsko potrjeni, in sicer pri dveh fantih in dveh dekletih starih 16, 17 in 20 let. Vsi štirje so bili cepljeni s štirimi odmerki cepiva. Revakcinacija oziroma 5. odmerek je bil dodan v program cepljenja za šolske otroke v letu 2009, in sicer za otroke, ki so v šolskem letu 2009/10 obiskovali 3. razred osnovne šole. Navedeni mladostniki, ki so zboleli, niso bili zajeti v program cepljenja s 5. dozo cepiva.

Prejeli smo tudi dve prijavi oslovskega kašlja, ki nista bila laboratorijsko potrjena, pri gospe stari 51 let in gospodu starem 81 let.

RESPIRATORNE KAPLJIČNE NALEZLJIVE BOLEZNI

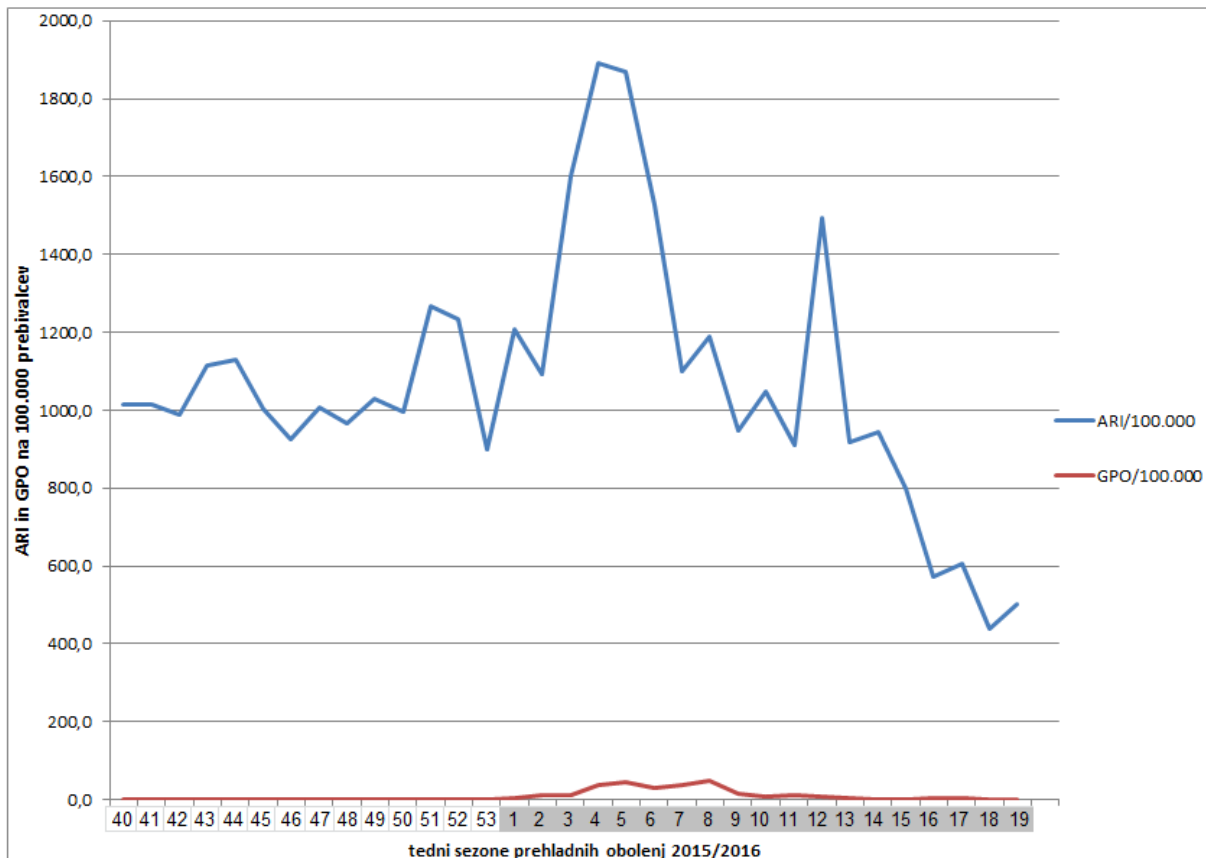
V prvih štirih mesecih leta 2016 smo prejeli 2701 prijav noric in 1631 prijav Streptokoknega faringitisa in tonzilitisa, kar bolezni uvršča na prvo in tretje mesto po številu vseh prijav v obravnavanem obdobju. Po številu prijav sledi: gripa - 488, škrlatinka – 350, pasovec - 250 in infekcijska mononukleza – 138 prijav.

Od januarja do aprila 2016 smo obravnavali **pet** primerov okužbe z **Legionelo**. Januarja in aprila sta zboleli dve ženski, stari 24 in 69 let, ki se na anketiranje nista odzvali. Februarja sta zbolela moška, stara 81 in 79 let. Enainosemdesetletni moški, s kronično levkocitno

levkemijo, je bil hospitaliziran in odpuščen v domačo oskrbo. Zbolela je tudi 70-letna ženska, brez pridruženih boleznih, ki je bila zdravljena hospitalno in odpuščena v domačo oskrbo. Najverjetneje sta se okužila v domačem okolju. Prejela sta navodila o preprečevanju legioneloze v domačem okolju.

Devetinsedemdesetletni moški, brez pridruženih boleznih, se je okužil med potovanjem po jugovzhodni Aziji, verjetno v Kuala Lumpurju ali Singapurju. Obvestili smo pristojne službe v Maleziji in Singapurju. Gospod je žal umrl.

Kako so se v sezoni 2015/2016 (od 40. tedna 2015 do 19. tedna 2016) gibala akutna respiratorna obolenja (ARI) in gripa ter gripi podobna prehladna obolenja (GPO) prikazuje graf 2.

Graf 2: Gibanje gripe in gripi podobnih obolenj v sezoni 2015/2016

ČREVESNE NALEZLJIVE BOLEZNI

V prvem štirih mesecih leta 2016 smo prejeli 1505 prijav gastroenteritisa infekcijske etiologije, kjer povzročitelj ni bil dokazan. Prejeli smo tudi 5 prijav zastrupitve s hrano, kjer naj bi bila povzročitelj bakterija, vendar brez opredelitve vrste bakterije.

Virusnih gastroenteritisev je bilo skupaj 259, od teh je bilo največ rotavirusnih - 117, sledijo norovirusni gastroenterokolitisi - 107 in adenovirusni - 22 prijav.

Bakterijskih gastroenterokolitisev, brez že omenjenih bakterijskih zastrupitev s hrano, je bilo v prvem četrtletju prijavljenih 97 primerov. Od teh je največ povzročenih z bakterijo *Campilobacter* - 49, sledijo okužbe s *Salmonello* -13 in *Shigello* - 3.

Vsi zboleli zaradi okužbe s *Campilobacter* in *Salmonello*, ki so se odzvali na anketiranje, so se okužili v domačem okolju. Eden zboleli zaradi okužbe s *Shigello*, pa se je najverjetneje okužil med potovanjem po Indiji.

Prejeli smo tudi 327 prijav okužb s podančico.

VEKTORSKE (KME in borelioza, ...)

V prvi tretjini leta 2016 smo prejeli 70 prijav **lyme borelioze**. V obravnavanem obdobju nismo prejeli nobene prijave **klopnega meningoencefalitisa**, verjetno zaradi manjše aktivnosti kloпов v zimskih mesecih.

V obravnavanem obdobju nismo prejeli prijav malarije, denge ali drugih tropskih vektorskih bolezni.

MENINGITISI (bakterijski in virusni razen KME)

V prvi tretjini leta 2016 smo prejeli 12 prijav meningitisov različne etiologije. V mesecu februarju, smo obravnavali dve prijavi suma na okužbo z ***Neisserio meningitidis oziroma*** suma na **meningokokni meningitis**. Mikrobiološko nista bila potrjena. Primera med seboj nista bila povezana. Prejeli smo tudi tri prijave **pnevmokoknega meningitisa**, dve v januarju in eno v marcu. Epidemiološko smo obravnavali tudi primer **listerijskega meningitisa** v januarju in ugotovili, da se je 29-letna bolnica z dobrim imunskim statusom, najverjetneje okužila ob uživanju sirov domače proizvodnje med potovanjem v Bolgariji.

Prejeli smo še pet prijav **neopredeljenega virusnega meningitisa**.

HEPATITISI

V obdobju od januarja do aprila 2016 smo prejeli **dve prijavi** okužbe z virusom **hepatitisa A**. Februarja je zbolela ženska stara 38 let, vir okužbe ni bil ugotovljen. Obravnavali smo družinske kontakte in kontakte v službi. Gospa je bila v času pojava znakov bolezni, ko obstaja možnost prenosa okužbe na druge osebe, na službeni poti, zato smo cepili tudi sodelavko, s katero si je delila apartma.

Zbolel je tudi moški star 31 let, ki je mesec dni pred pojavom znakov bolezni potoval po Kubi. Leta 2007 je bil cepljen z enim odmerkom cepiva proti hepatitisu A. Dolgotrajno zaščito proti bolezni omogoča šele drugi odmerek cepljenja, eno leto po prvem odmerku, vendar na drugi odmerek se gospod ni javil.

Prejeli smo **tri prijave akutnega hepatitisa B**. Zbolela sta dva moška stara 28 in 30 let, ter ženska stara 39 let. En moški se na anketiranje ni odzval. Pri dveh zbolelih, ki sta se odzvala na anketiranje, smo opravili epidemiološko poizvedovanje glede tesnih kontaktov. Opravili smo svetovanje o preprečevanju širjenja okužbe ter kontakte zaščitili s cepljenjem proti hepatitisu B, zbolela pa proti hepatitisu A.

Prejeli smo tudi **šest prijav kroničnega hepatitisa C**. Okužene so tri ženske stare 38, 63 in 64 let ter trije moški stari 40, 41 in 49 let. Žal se na anketiranje in cepljenje ni nihče odzval.

SPOLNO PRENOSLJIVE OKUŽBE

Prejeli smo **206** prijav spolno prenosljivih okužb. Od tega je bilo: 57 prijav genitalnih bradavic, 55 prijav nespecifičnega uretritisa, 34 okužb s klamidijo, 30 prijav gonoreje, 13 prijav sifilisa, 15 primerov genitalnega herpesa in 1 primer trihomoniaze.

ANTIRABIČNA ZAŠČITA

V obdobju od januarja do aprila smo opravili 134 antirabičnih obravnav. Ugriz so povzročili: 102 psa, 26 mačk, 2 miši, 1 podlasica, 1 srna, 1 domači zajec in 1 vietnamski prašiček. Cepili smo 35 oseb, ena oseba je potrebovala tudi dodatno zaščito z antirabičnim imunoglobulinom.

IZBRUHI NALEZLJIVIH BOLEZNI

V prvih štirih mesecih leta 2016 smo obravnavali **8 večjih izbruhov** nalezljivih bolezni oziroma zastrupitev s hrano.

Obravnavali smo 4 izbruhe gripe: tri v domovih starejših občanov in enega v bolnišnici. V vseh štirih primerih je bil povzročitelj izbruha virus influence tipa A. Zbolelo je skupaj 160 oseb. Predpisana je bila kemoprofilaksa in tudi terapija s Tamiflujem. Problem je slaba precepljenost proti gripi tako pri zaposlenih kot pri oskrbovancih.

V domu starejših občanov iz okolice Ljubljane smo obravnavali tudi izbruh garij. Vir okužbe je bila naj verjetneje varovanka, ki se je po božično - novoletnih praznikih, ki jih je preživela v domačem okolju, vrnila v DSO. Okužilo se je 15 varovancev. Prejeli so ustrezno terapijo in ob upoštevanju higienskih ukrepov se je izbruh zaključil.

Obravnavali smo en izbruh noroviroze med dijaki srednje šole iz Ljubljane, ki so se udeležili šole v naravi. Zbolelo je 15 dijakov. Dodatnih zbolelih na šoli nismo zaznali.

V okolici Ljubljane smo obravnavali izbruh s pitno vodo. Zbolelo je 50 prebivalcev. Domnevno je bila vir okužbe napaka na vodovodnem sistemu. Izdan je bil ukrep o prekuhavanju vode ter servis in nadgradnja sistema za pripravo vodovodne vode.

Obravnavali smo tudi izbruh okužbe s histaminom iz mesa zmrznjene tune v restavraciji v Ljubljani. Zbolelo je 5 oseb. Ob izrednem inšpekcijskem pregledu v restavraciji je bil odrejen umik domnevno sporne tunine iz prehrane.

Obravnavali smo tudi več sumov na izbruh nalezljive bolezni, predvsem v vrtcih in šolah.

OBVESTILO

Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin bo 6. maja 2016 pričela s spomladansko akcijo cepljenja lisic proti steklini. Akcija bo trajala predvidoma do 20. junija 2016.

Glavni namen akcije je varovanje ljudi pred to izredno nevarno boleznijo. S položenimi vabami nameravamo aktivno zaščititi populacijo lisic v slovenskih gozdovih, ki predstavlja rezervoar stekline, ter tako preprečiti širjenje bolezni.

Polaganje vab se bo izvajalo na celotnem ozemlju Republike Slovenije.

POMEMBNO

- Ne dotikajte se nastavljenih vab za lisice! O tem poučite tudi otroke!**
- Če najdete vabo na svojem dvorišču ali vrtu, jo primite z vrečko in odvrzite v najbližji grm ali v smeti.**
- Če je prišla vsebina vabe v stik s sluznico ali svežo rano, to mesto dobro sperite in umijte z milom. Ker se vsak stik z vsebino vabe obravnava kot ugriz stekle živali, obiščite najbližjo antirabično ambulanto.**

- Če vas ugrizne ali opraska potepuška ali divja žival, obiščite najbližjo antirabično ambulanto.
- Prepovedano je prosto gibanje psov na javnih mestih!
- Izogibajte se stikom s potepuškiimi in divjimi živalmi!

<i>DOSEGLJIVOST EPIDEMIOLOŠKE SLUŽBE NIJZ OE LJUBLJANA</i>

Epidemiološka služba je dosegljiva v delovnem času vsak delovni dan med 7.30 in 14.30 uro na telefon 01 /586 39 00 (H.C.).

Izven delovnega časa smo dosegljivi preko zdravnika, ki prijavlja nalezljivo bolezen, izbruh ali ugriz živali (izbrani zdravnik, dežurna zdravstvena služba, Klinika za infekcijske bolezni in vročinska stanja UKC Ljubljana)